

Et Par Ord om Kaninavl.

Af

Postassistent Johannes Madsen*).

I.

I den seneste Tid er der herhjemme, dels i Dagspressen, dels ved Møder og Foredrag, blevet agiteret stærkt for Kaninavlens Udbredelse, idet det formenes, at denne Avl vilde have en ikke ringe økonomisk Betydning, navnlig for Smaakaarsmanden. I Begyndelsen af indeværende Aar er der her i Byen dannet en »Forening til Kaninavlens Fremme i Danmark«, af hvilken der siden er oprettet Lokalforeninger i Esbjerg, Faaborg og Horsens, paa Amager og paa Bornholm. Det er ikke første Gang, at denne Sag er rejst her i Landet, og maaske vil det være af nogen Interesse at skænke den lidt Opmærksomhed.

Da Tyskerne under den fransk-tyske Krig i 1870—71 havde haft Lejlighed til at se den Betydning, Kaninavlens har i Frankrig, beskæftigede de sig efter

*) Hr. Johannes Madsen, der er Sekretær i »Foreningen til Kaninavlens Fremme i Danmark«, har anmodet om Optagelse af disse faa Sider i Nationaløkonomisk Tidsskrift, idet han har haabet ogsaa gennem nærværende Tidsskrift at kunne vække Almenhedens Interesse for Spørgsmaalet om Kaninavl i Danmark.

Red.

Et Par Ord om Kaninavl.

Af

Postassistent Johannes Madsen*).

I.

I den seneste Tid er der herhjemme, dels i Dagspressen, dels ved Møder og Foredrag, blevet agiteret stærkt for Kaninavlens Udbredelse, idet det formenes, at denne Avl vilde have en ikke ringe økonomisk Betydning, navnlig for Smaakaarsmanden. I Begyndelsen af indeværende Aar er der her i Byen dannet en »Forening til Kaninavlens Fremme i Danmark«, af hvilken der siden er oprettet Lokalforeninger i Esbjerg, Faaborg og Horsens, paa Amager og paa Bornholm. Det er ikke første Gang, at denne Sag er rejst her i Landet, og maaske vil det være af nogen Interesse at skænke den lidt Opmærksomhed.

Da Tyskerne under den fransk-tyske Krig i 1870—71 havde haft Lejlighed til at se den Betydning, Kaninavlens har i Frankrig, beskæftigede de sig efter

*) Hr. Johannes Madsen, der er Sekretær i »Foreningen til Kaninavlens Fremme i Danmark«, har anmodet om Optagelse af disse faa Sider i Nationaløkonomisk Tidsskrift, idet han har haabet ogsaa gennem nærværende Tidsskrift at kunne vække Almenhedens Interesse for Spørgsmaalet om Kaninavl i Danmark.

Red.

Krigen med Tanken om ogsaa at indføre Kaninavl i Tyskland. Jeg skal ikke gaa nærmere ind herpaa; der er kun at meddele, at Forsøget mislykkedes totalt. Men Bevægelsen havde forplantet sig her til Danmark, og efter en forudgaaende Agitation blev der dannet et Selskab, der i Frankrig indkøbte i Hundredvis af Kaniner, som saa fordeltes omkring i Landet. Resultatet her var det samme som i Tyskland. Nogle af Dyrene kom døde hertil, og af Resten var en stor Del ufrugtbar. Da man omsider forsøgte at sælge dem paa Torvet, fandtes der ingen Købere. En enkelt Mand tilsatte endog hele sin Formue, og Kaninavl blev herefter opgivet som urentabel.

Naar man nu forsøger at rejse Sagen paany, bør man altsaa først undersøge, om Kaninavl virkelig i og for sig er urentabel, eller om det uheldige Resultat skyldes andre Grunde.

Dersom Kaninavl ikke kunde betale sig, vilde den næppe vedblivende kunne holde sig i stor Udstrækning i Belgien, England og Frankrig. Jeg forudsætter som bekendt, at Kaninkød i disse Lande er et almindeligt Næringsmiddel, og vil derfor blot med Tal vise, hvor stor Betydning Kaninavl har for de respektive Lande, for Befolkningens Ernæring, for Industrien og Exporten.

Værdien af Belgiens Kaninavl anslaaes til 40—50 Millioner frcs. aarlig. Foruden det uhyre Antal Kaniner, der fortæres i det tæt befolkede Land, exporteres der ugentlig 2—300000 Stkr., fornemlig over Ostende. I Frankrig opdrætter man aarlig 85—100 Millioner Kaniner. Af en Indberetning til Udenrigsministeriet fra det danske Gesandtskab i Paris, hvorefter en Afskrift

velvilligst er overladt mig, fremgaar det, at ved den sidst foretagne Optælling taltes der i Frankrig 12,871,878 tamme Kaniner, repræsenterende en Værdi af 22,853,404 frcs. I Filtfabrikationen spiller Kaninskind en stor Rolle. Behandlet paa forskellig Maade anvendes det til Imitation af Egern-, Odder- og Bæverskind, og alene i Paris forarbejdes aarlig 12 Millioner Skind, og fra Håvre udføres der for 20 Millioner Kr. aarlig.

I Australien, hvor Kaninerne tildels ere optraadte i saadanne Mængder, at de ere blevne en Landeplage, har man nu begyndt at gøre sig »Kaninplagen« nyttig og foruden at exportere Kødet i henkogt og frossen Tilstand, udføres aarlig 17 Millioner Skind.

Naar Kaninavlen tidligere slog fejl i Danmark, var Grunden den, at man tog galt fat paa Sagen. Nu turde Udsigterne være bedre.

Fordommen mod at spise Kaninkød er nu mindre udbredt end tidligere, og de Bestræbelser, der fra forskellig Side gøres for at skaffe Arbejdere, Husmænd etc. nye Bierhverv, er nu kraftigere end tidligere. Kaninen er selvskreven til at være Smaamandens Husdyr, den kræver kun ringe Plads, er billig at holde og fornærer sig stærkt; men for Stordrift egner den sig ikke. Det har Erfaringen ofte nok vist. Grunden til, at Kaninen vel passer for den lille Mand, men ikke for Drift i det Store, forstaas, naar man hører følgende Tilfælde:

En Arbejder i Københavns Nærhed havde en almindelig Hun-Kanin, der i 1894 fødte ham 100 Unger, der i en Alder af 1 Maaned solgtes for 25 Øre pr. Stk. Foderet tog Arbejderen paa Grøftkantene, og til Extraforplejning mente han at have udgivet 1 à 2 Kr.,

saa at han af dette ene Dyr i det lille Bur altsaa havde et Netto-Udbytte af c. 23 Kr. Er det nu end en Undtagelse, at en Kanin faar 100 Unger aarlig, saa kan den jo godt betale sig, selv om Overskuddet er mindre; men det ses let, at Systemet: Fodring med Affald eller lign. ikke lader sig anvende, naar Talen er om et stort Etablissement med Folkehold etc.

II.

Som fremhævet i det Foregaaende passer Kaninavl særligt for Folk, der arbejde med smaa Midler, og hvad jeg her ønsker at fremhæve, er, at visse filantropiske Institutioner, f. Ex. Børnehjem, kunne drage Nytte af Kaninavl.

Allerede for 2 à 3 Aar siden har Forstander, Lærer Frydensberg paa Børnehjemmet »Godhavn« i Tisvilde, indført Kaninhold paa Hjemmet, og den indvundne Erfaring har i enhver Henseende været tilfredsstillende.

Foderet indsamles i en tilstødende Skov og ved Vejgrøften af Børnene; til Huse er anvendt Tønder, anbragte i Bukke af Grenebrænde. Skindene anvendes til Huer til Børnene.

Affaldet fra Haven og navnlig fra Køkkenhaven er i høj Grad tjenligt til Kaninfoder, og jo større Masser der haves forhaanden heraf, desmere forøges Kaninholdets Rentabilitet. Der tilføres daglig København store Mængder af Grøntsager. At der af dette bliver en stor Del Affald (Toppe af Gulerødder, Blade af Blomkaal etc.), er en Selvfølge, og alt dette Affald, der anvendt paa rette Maade kunde omsættes i adskillige Pund Kaninkød, forbliver ubenyttet og bortføres med Dagrenovationen. Dersom en velgørende Institu-

tion, f. Ex. Samaritanen, Hjem for Hjemløse etc. tog Tanken op, vilde den kunne lade indsamle det her nævnte Foder; desuden vilde man kunne faa Græsset fra offentlige Plæner (der paa Grund af dets Finhed ikke kan benyttes til Foder til andre Dyr), Affald af Brød etc. fra mange Hjem og Grøntaffald fra de Butikshandlende o. s. v. Medens der i Udkanterne af Byen adskillige Steder drives lidt Kaninavl, hvortil Affaldet fra de nærmeste Grøntforretninger benyttes, saa gaar i den indre By særdeles store Mængder Affald tilspilde.

Jeg har haft Lejlighed til tidligere i et københavnsk Dagblad at berøre dette, og det er mig bekendt, at man fra forskellige Sider har taget Spørgsmaalet under Overvejelse, men imens bortføres der daglig for mange Penges Værdi til Lossepladserne, samtidigt med, at saa Mange savne Adgang til en billig og nærende Kødret. Det er mit Haab, at Sagens Omtale i nærværende Tidsskrift vil bevirke, at der snart naas praktiske Resultater ogsaa i denne Retning.
